

pokládá proto návrh Antonína F-a za neodůvodněný, zamítl jej, zároveň však uložil prvému soudu, by bez ohledu na tento návrh v řízení pozůstalostním ve směrech výše naznačených pokračoval.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Prvý soud se usnesl, že s odevzdáním pozůstalosti bude sečkáno až do pravoplatného rozhodnutí sporů mezi Antonínem F-em a pozůstalostí o 271.978 Kč a o započtení 12.500 Kč dědičce Marii P-ové do jejího podílu, a odůvodnil toto usnesení tím, že odevzdání pozůstalosti nelze toho času provést, ježto, kdyby bylo vyhověno žalobě Antonína F-a, byla by pozůstalost předložena a odevzdání bezpředmětné. Proč má být posečkáno též do vypočtení dědického podílu Marie P-ové vůbec neodůvodnil, a jeho rozhodnutí dalo by se v příčině té se zřetelem k předpisu §§ 790 a 793 obč. zák. stěžít podle zákona odůvodniti. Důvody pro výrok o sporu Antonína F-a o 271.978 Kč vyvrátil v podstatě správně rekursní soud. Správnosti jeho rozhodnutí není na závadu vytýkaný rozpor se spisy ohledně provedení odhadu pozůstalostní nemovitosti, neboť jest pro otázku, zda soud má v pozůstalostním řízení pokračovati, úplně bez významu, zda odhad byl již proveden čili nic. Byl-li pravoplatně proveden, je o překážku méně, by pozůstalost nebyla odevzdána. Podmínky odevzdání pozůstalosti stanoví X. oddíl nesp. pat. a § 819 obč. zák. Ani tam ani v jiných předpisech není stanoveno, že musí být zjištěn přesný stav dluhů a že předložena pozůstalost nemůže být odevzdána. O opaku svědčí jednak ustanovení § 105 nesp. říz., podle něhož mají dluhy být v soupise uvedeny jen, může-li být bez obšírných jednání a bez značné ztráty času objasněna výše a povaha pozůstalostních dluhů, jednak ustanovení §§ 531, 532, 547, 801, 813 až 815 a jiných obč. zák. o pojmu pozůstalosti, dědického práva a dědictví, o účinku přijetí dědictví a dědických přihlášek, zejména dědické přihlášky bezvýhradně, o svolání věřitelů pozůstalosti a jeho účincích a pod. Z ustanovení těch plyne mimo jiné, že dědic po případě ručí za pozůstalostní dluhy, třebaže se v pozůstalostním řízení nevyskytly a třebaže pozůstalost jest jimi snad vyčerpána nebo jest předložena. Obavy hmotné škody, ke kterým stížnost poukazuje, bude-li odevzdána pozůstalost před zjištěním jejích dluhů, jsou liché, ježto obávaným následkům lze čeliti opatřeními před odevzdáním dědictví, poskytnutými v §§ 811 a násl. obč. zák.

Čís. 10172.

Proti zápůřčí žalobě podle § 523 obč. zák. nelze se dovolávati služebnosti, jež byla již z pozemkové knihy vymazána.

Šlo by o šikanosní výkon služebnosti, zanikl-li již předmět (nádržka), k vůli němuž byla služebnost vykonávána.

Služebnost, opravňující k chůzi jen pro určité účely, nelze rozšiřovati na chůzi k jiným účelům.

Služebnost pro dům již neexistující zanikla, třebas byla do doby zboření domu již vydržena.

(Rozh. ze dne 26. září 1930, Rv I 1527/29.)

Žalobci domáhali se na žalované, by bylo uznáno právem, že žalovaná nemá právo choditi ani jezdit s dětskými nebo s malými uhelnými vozíky po zahradě žalobců ani sama ani nechati choditi své příbuzné nebo ostatní spolubydlící v domech čp. 448 a 165, že žalovaná jest proto povinna v budoucnosti zanechat jakékoliv chůze a jízdy s dětskými nebo s malými uhelnými vozíky po zahradě žalobců, a to jak sama, tak co se týče jejích příbuzných nebo spolubydlících v domech čp. 448 a 165. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Protože jde o žalobu podle § 523 obč. zák., bylo především na žalobcích, by tvrdili a dokázali vlastnictví k parcele č. kat. 209 a, že si žalovaná osobuje práva v žalobě tvrzená. Ani vlastnictví žalobců k řečené parcele, ani výkon těchto práv chůze a jízdy nebyly žalovanou popřeny. Bylo jen namítáno, že práva chůze a jízdy nabyla vydržením. Pokud jde o odvolací důvody nesprávného zhodnocení důkazů a nesprávného právního posouzení věci, jež žalobci provádějí souvisle, jest zdůrazniti, že ani první soudce nerozlišuje přesně mezi faktickou a právní stránkou případu. Prvý soudce uvádí především jen výpovědi skoro všech vyslechnutých svědků v jich podstatném obsahu a zjišťuje pak na základě těchto výpovědí, že se skutečně již po více než 30 let po pozemku jezdilo a chodilo i s M-ovým svolením, i bez něho. Z tohoto zjištění však v právním ohledu vyplývá, že výkon chůze a jízdy, pokud k němu byl vždy vyžádán souhlas vlastníka parcely č. kat. 209, nemohl vésti k vydržení, protože scházela pravá držba, která je nutným předpokladem vydržení (§§ 1460 a 1464 obč. zák.). Nelze považovati za postačitelé k vydržení práv chůze a jízdy tvrzených žalovanou, že snad různé jiné osoby, než předchůdci žalované po parcele chodili a jezdili. Neboť, ano jde o služebnost ve prospěch nemovitostí, mohli samozřejmě jen držitelé a vlastníci těchto nemovitostí míti vůli k držení. Avšak právě v tomto ohledu se důkaz žalované nezdařil, neboť zejména svědci v tomto směru v úvahu přicházející vypovídali vesměs ve prospěch žalobců, že se jen se svolením předchozích držitelů čp. 164 chodilo a jezdilo po parcele č. kat. 209. Jest zjištěno, že dům č. p. 165 od roku 1925 vůbec již neexistuje, že pro tento dům bylo jen právo chůze k vodnímu korytu v blízkosti domu čís. p. 357, kteréžto právo nemůže však již přicházeti v úvahu, protože vodní koryto již od roku 1903 neexistuje. V této souvislosti budiž poukázáno k výpovědi svědka Jindřicha L-a, podle níž je zjištěno, že toto právo chůze bylo vykonáváno jen jako právo chůze k vodnímu korytu a že dovoz uhlí a pod. prováděny byly k domu č. 165 od »untere Zeche«. Dále bylo při soudním ohledání zjištěno, že dům čp. 448 byl postaven teprve v roce 1908, takže ohledně tohoto domu již z toho důvodu třicetiletá doba vydržecí nemohla vůbec ani uplynouti. Z výsledků jednání a průvodního

řízení vyplývá tudíž, že žalovaná strana nenabyla vydržení služebnosti, jak ji tvrdí, ve prospěch svých nemovitostí. Neboť — jak již zmíněno — nepotvrdil žádný slyšený svědek, že žalovaná strana, pokud se týče její předchůdci, vykonávali takovou služebnost déle než třicet roků, spíše se při správném ocenění důkazů objevuje, že předchůdce žalobců František M. vždy dbal na to, by nedošlo k založení služebnosti přes jeho zahradní parcelu č. kat. 209. K tomu poukazuje jednak to, že opětne uzamkl dvířka v plotu, jednak to, že jen s ohledem na svůj přátelský poměr k předchůdci žalované tomuto na jeho zvláštní žádost udílel svolení k chůzi a k jízdě přes tuto parcelu. Soudním ohledáním objasněn byl skutkový děj i v tom směru, že žalovaná strana nepotřebuje nutně tohoto východu (výjezdu) přes pozemek žalobců, protože má sama ze svého domu čp. 448 východ na ulici chodbou. I když jest tato chodba trochu tmavá a nerovná, jest přece jen dosti velká (rozměrná) aby stačila pro obyčejné potřeby domu čp. 448. V právním ohledu budiž znovu zdůrazněno, že se žalovaná strana nemůže dovolávat nabytí této služebnosti vydržením, neboť, nehledíc k tomu, že výsledky průvodního řízení nepodaly důkazy o nabytí takovéto služebnosti, neexistují vůbec již dům čp. 165 a vodní koryto, k němuž původně existovalo právo chůze, takže tato služebnost musí býti považována za zaniklou; dále přichází v úvahu, že dům čp. 448, ohledně něhož strana žalovaná uplatňuje teď vlastně tuto služebnost, vystaven byl teprve roku 1908, takže vydržecí doba vůbec by ještě nebyla uplynula. Konečně budiž poukázáno též na výpověď svědkyně Antonie B-ové, která je předchůdkyní strany žalované. Svědkyně tato udala výslovně, že sama nikdy nebyla toho mínění, že má právo chůze nebo jízdy přes parcelu strany žalované. Již z tohoto důvodu o sobě bylo žalobě vyhověti, ano žalovaná strana má držbu teprve od roku 1924 a její předchůdkyně výslovně prohlásila, že vůle k vydržení nikdy neměla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka poukazuje na služebnost, která byla v roce 1888 zřízena a záležela v právu chůze z tehdejšího pozemku čís. kat. 210/2 přes pozemek čís. kat. 209 a 210/1 k nádržce na veřejném statku. Ale na tuto služebnost nemůže se dovolatelka odvolávat, ona byla z knihy pozemkové vymazána (§ 444 a 445 obč. zák.). Zda knihovní soud neměl podle obsahu listin povolit její výmaz (§ 94 čis. 3 a 99 a) knih. zák.), nelze v tomto sporu řešiti; nápravu bylo zjednatí rekusem podle § 126 knih. zák. Ostatně odvolací soud poukazuje na závažnou okolnost, že od roku 1903 ona nádržka neexistovala. Nelze se domýšleti, že si dovolatelka osobovala právo, by s nádobou na vodu chodila na místo, kde dříve byla nádržka, a pak se zase s prázdnou nádobou vracela, což by bylo ostatně nepřipustné vzhledem k předpisu § 1295 druhý odstavec obč. zák., ježto by šlo jen o šikanosní výkon služebnosti. Dovolatelka dále dovozuje, že tato služebnost tvořila základ k chůzi od domu čis. pop.

165 se stavební parcelou čís. kat. 38 a s pozemkem čís. kat. 210/2 přes pozemky čís. kat. 201/1 a 209, a to tak, že i v roce 1901, kdy Antonín M., — správně František M. se svou manželkou — smlouvou ze dne 13. listopadu 1901 prodal pozemek čís. kat. 210/1 a část pozemku čís. kat. 209 dluhuprostě Antonínu B-ovi, zůstala prý služebnost dále váznouti na zbytku pozemku čís. kat. 209 a že podle této služebnosti byli majitelé a obyvatelé domu čís. 165, domu čís. 448 a křídla postaveného na dřívějším kůželníku oprávněni, i na dále ze svých místností vycházeti na místo, kde byla dříve kašna, tudíž na veřejnou cestu. Ale tu jest předem poukázati na předpis § 484 obč. zák., podle něhož nelze služebnost, opravňující k chůzi jen pro určité účely (jen pro vodu) rozšiřovati na chůzi k jiným účelům a dokonce i ve prospěch dalších nemovitostí. Proto lze k námitce dovolatelky přihlížeti jen potud, pokud by se nabytí těchto dalších oprávnění dalo opřít o vydržení podle § 480 obč. zák. Ale odvolací soud poukazuje správně v tomto směru k tomu, že dům čís. pop. 165 od roku 1925 již vůbec neexistuje. Tím zanikla by podle § 525 obč. zák. služebnost chůze a jízdy pro tento dům, i kdyby bylo zjištěno, že do doby zboření již došlo k jejímu vydržení (§ 480 obč. zák.). Pokud jde o součástky domu čís. pop. 448, poukazuje odvolací soud zase správně k tomu, že tento objekt byl vystavěn teprve v roce 1908, a že tedy nemohla býti v jeho prospěch služebnost vydržena (§ 1470 obč. zák.). Tím padá celý podklad námítky, že žalovaná nabyla vydržením služebnosti jízdy a chůze po pozemku čís. kat. 209 ve prospěch domů čís. pop. 165 a 448.

Čís. 10173.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jde o příhodu v dopravě, nemohl-li se řidič vozu elektrické dráhy nadíti, že se na kolejích objeví překážka.

Jde o neodvratnou náhodu ve smyslu § 2 zák., byl-li kočí zasažen motorovým vozem strhnuv plašící se koně, jež se počali plašiti teprve v době, kdy to řidič již nemohl zpozorovati.

(Rozh. ze dne 26. září 1930, Rv I 1667/29).

Žalobce, řídě povoz, vyhýbal se motorovému vozu elektrické dráhy. Při tom jevil jeden z koní nepokoj, žalobce přišel do úzkého styku s motorovým vozem, byl poražen a poraněn. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Po právní stránce shledává odvolací soud správným úsudek soudu prvního, že jde o příhodu v dopravě, jež jest v souzeném případě, že se vůz elektrické dráhy srazil s tělem žalobce. Při provozu pouliční dráhy jest zjevem zcela obyčejným, že se chodci i vozidla pohybují poblíž kolejí a přes ně, ale pravidelná doprava i na pouliční dráze jest možnou jen, je-li prostor, v němž se vlak pohybuje, volný. Neodstraní-li